

Făi'a acest'a ese totu a opt'a di — dar
prenumeratiunile se primescu in tote dilele.

Pretulu pentru Austria pe anu 6 fl. v. a. pe $\frac{1}{2}$ de anu
3 fl. pe trei lune 1 fl. 50. cr.: pentru alte tieri: pe anu
7 fl. 20 cr. pe $\frac{1}{4}$ de anu 3 fl. 60 cr. pe trei lune 1 fl. 80 cr.

Tote siochenile si bantii de prenumeratiune
sunt de a tramite la Redactiune:
Strat'a lui Leopoldu Nr. 33.

Câtra cuculu.

I. Cantece populare in editiune moderna.

Vine cuculu de trei dfile,
Peste vâi, peste movile,
Prin Orade susu la Pesce
Sbóra iute pasarece,
Si locu n'are sê se puie,
Sê cante, foculu sê-si puie.
Pune-s'ar p'o ramurea,
Aprôpe de cas'a mea,
Sê-mi totu cante, cante 'n fatia
Cantecu care me resfatia,
Cantecu de-autonomia,
Care multu mi-place mie.
De mi-ar cantá asié elu,
Mi l'asiu prinde argatielu,
Si camesi subtîri i-asiu tórce,
Si l'asiu purtá cum i place.
De mi-ar cantá elu asié,
Ride-ar animiór'a mea;
Dar cuculu cu pene verdi,
Canta colo in congressu,
Si sbóra pe unde vré,
Nu-i pasa de gelea mea,
Sbóra colo in congressu,
Cucule, of, mi-te pierdi!

II.

— Cucule de unde vîi
— Din congressu, precum o scii.
— Din congressu de cumva vîi,
De-autonomia ce scii?
— Sciu cá este, mai traiesce,
Dar nu sciu de mai bolesce;
Nu sciu déca-i sanetósá,
Dar la lacremi sciu cá vérsa.

III.

Unde te duci, cucule,
Cui me lasi iubitulé?

Cum de nu te 'ndori de mine,
Si lasi sê plangu dupa tine?
Te întórce si te uita,
Ca sê-mi vedi jalea cea multa.
Stâi dragutiulu meu celu dulce,
Stâi nu grabi a te duce;
Stâi ori me ia si pe nime,
Sê fiu la unu locu cu tine.
— Haid' dar in congressu cu mine,
Sê traimu noi totu in bine.
— Decátu in congressu cu tine,
Sê traiescu acolo bine,
Eu mai bine duce-m'asiu
Ca o sarantóca 'n Blasiu.

IV.

Semenat'am grâu de véra,
A esítu numai secara;
Semenat'am orzu, ovesu,
A esítu mohoru de siesu;
Semenat'am papusioiu,
A esítu iérba 'n fusioiu:
Cucule, cucutiule,
Puiule, puiutiule,
Candu pe tine te-amu alesu,
N'amu ganditu, cá esti — congressu.

V.

Canta cuculu susu pe spinu,
In congressulu celu strainu;
Canta cuculu pe o flóre,
Autonomi'a móre;
Canta cuculu intr'o salce,
Dins'a acum de mórté zace;
Canta cuculu susu in pórtá,
Autonomi'a-i mórtá;
Canta cuculu susu pe spinu,
In congressulu celu strainu.

VI.

Frundia verde de plinu,
Cum esti, cucule hainu,
De canti vér'a prin ogredi,
Si-apoi sbori chiar in congressu?
Cuculetiu, pasere sura,
Muscá-ti-asiu limb'a din gura,
Canteculu sê nu-ti mai díci,
Nici sê mai colindi p'aici.

VII.

Unde-audu cuculu cantandu,
In congrese siuerandu,
Nu me sciu omu pe pamentu.
Eu díci cucului sê taca,
Elu se sue susu pe craca,
Si totu canta de me'néca.
Er mai josu pe-o ramurea
Canta si o turturea,
Turturica ce se chiama,
Autonomi'a-mama.
Cuculu díce de iubire,
Turturic'a de perire.

VIII.

Canta puiulu cucului,
In créng'a congressului.
— Cucule vin' langa mine,
Cá me juru, sê te tienu bine,
Cu vinu dulce stracuratu,
Cu pane de grâu curatu.
— Cá mai bine-oiu merge eu,
Unde e si baciulu meu,
Elu are — frundie de fagu,
Si de-aceste multu mi-e dragu.
Gur'a Satului.

Visulu unui popa betranu dintr'o diecesa tinera.

Inca pe candu eram boiatu micu, me invetiá o pestra betrana, cá nainte culcusiului *e bine* sê scui-pimu de trei ori in sinu, ca sê nu visámu de cele *urite*. Invetiatur'a pestrei mele, am primit'o ca baiatu, mi-s'a facutu in datina ca barbatu, ér acum la betranetie mi-e a dóu'a natura, încátu mai usioru se póte intemplá ca sê uitu rogatiunea de séra, decátu sê nu scui-pu — nainte culcusiului — de trei ori in sinu. Si marturisescu, cá datin'a acést'a pan'acum m'a scuitu de multe visuri *necurate*; nu sciu inse de ce am datu acum, cá-ci astadata, pe langa tóte ca n'am uitatu a scupi in sinu de trei ori, totu-si avui urmatoriu visu grozavu:

Mi-se pareá, cá eram inca tineru, si parintii mei se ingrijau a me duce la scoli, cá-ci doriau a me face popa; dar ca ómeni vechi nu sciau cari scoli sunt mai bune? Intrebara dar pe pop'a nostru; popa i indrumá la prot'a, prot'a la vice-secretariulu vladicii, se intelege de sine cá *poconiele* obicinuite nu au lipsitu nici la unulu.

Vice-secretariulu — unu tineru barnaciu, cu unu exterioru placutu si rotundu, ce lasa a concheiá, cá e si *gastronomu* bunu, dupa primirea poconului numai decátu se oferí insu-si a me *calificá* (pe romanesce a me face calu), si dupa ce demunstrá parintiloru mei matematicesce, cá tóte scolile sunt *rele* si *demoralisatórie* — afara de cele din . . . metu si . . . siu, si cá numai dinsulu posede unu *tolceriu magicu* (inventiunea sa propria) prin carele póte turná in fia-care capu atát'a sciintia, cátu — e taes'a. Se tocmira, si dinsulu deveni *instructorulu* meu.

Nu me potu plange, cá m'ar fi maltratatu cu invetiatur'a, cá-ci *tolceriulu magicu* — de la pomulu verde — intru adeveru facea minuni, încátu une ori asié ni erau capetele de pline de spiritu alcoholicu, de nu sciam esí din templ'a lui Cambrinus, ci trebuia celarii sê ne duca a casa. Asié petrecui aici 4 septemani. Dupa acea plecaramu la . . . metu a depune esamenulu din tóte sciintile. Me bucuramu, cá acuma dupa ce voiu depune esamenele, o sê fiu si eu omu *invetiatu*. Dómne! cugetamu — câte fericiri si placceri o sê simtu eu, candu pe nesciutele si fara de a invetiá ceva, de odata o sê me facu *invetiatu*.

Leganatu de cele mai frumóse sperantie sosisramu la facatoriulu de minuni . . . metu. Descalcaramu la „*Magyar Király*.” Aici indata ne apucaramu de repetitie cu — *tolceriulu magicu* — ér ca sê nu ni se intimple vre-o nenorocire, in starea nóstra *iluminata*, ne prevediuramu ambii cáte cu unu „*Vieh-Pas*”, pe acela ne incriseramu, numele, caracterulu si locuinti'a, si-lu lipiramu pe frunte. Prepararea acést'a preservativa a fostu fórté buna; cá-ci in sér'a antáia experimentandu noi cu „*tolceriulu*” ceva mai multisioru, decátu ce ne-amu obicinuitu, *sciintile* intru atát'a ni-a amplutu capulu, cátu mergéndu la preambulare, n'amu mai sciutu reintorná la conacu, ci *credu* cá ne culcaramu langa pórt'a unui edificiu mare. Ce s'a mai intemplatu dupa aceea cu noi — nu-mi aducu aminte, atát'a inse sciu, cá demaneti'a, ne-amu pomenitu in cartirulu nostru; de siguru ni voru fi aflatu bocterii si cetindu-ni numele de pe *Vieh-pasulu*, ce ne erá pe frunte, ne-au cunoscutu si dustu la

conaculu nostru. Mane di *calificatoriulu* meu, mi-aduce scirea cá eu am depusu esamenulu cu *eminentia*, dar i mai trebuie vr'o 100—200 fl. ca sê scóta atistatulu.

Acuma deodata simtí cum mi se suiá sciinti'a in capu, si furnicandu prin minte me ghideliá óresicum. In fericirea acést'a telegrafai parintiloru dupa mai 200 fl. A trei'a di plecaramu cu *sciintile* in dreptu.

Sosindu a casa, se facú o gostia mare, la care a participatu si *Schmule Leben* jidovulu, carele a cumperatu boii parintiloru mei, pentru do a-mi tramite cele 200 fl. — „Peste 4 septemani se incepe bogoslovi'a” — mi díse odata pop'a esíndu de la beserica — „deci Nicolae fetulu meu, spune parintiloru tei, ca sê te *castige de drumu*, si sê se ingrijesca de cele *trebuintiose*, cá-ci tu esci acum omu *invetiatu*, scii cátu platesce invetiatur'a, deci vei si sci, cá *paroci'a* core mi'a.”

Aici mi s'a intreruptu visulu cá-ci bab'a mea asié a inceputu de tare a horeoni, de m'a pomenitu. Me intorsei pe cea-lalta cósta si scui-pindu de nou de 3 ori in sinu — adormí.

Dar mirodieni'a mirodioniloru! éra incepui a visá si inca in nesu cu visulu de mai nainte. Mi-pareá adeca, cá sum deja ierotonitu, si n'aveam decátu numai 5 colegi, dar comun'a carea avea sê ne tiena si sustiena, abíe numerá ce-va peste 700 suflete, cari se luptau cu seraci'a si prosti'a, cá-ci scóla nu aveau de felu. Popii dar si cu parocienii dimpreuna, ne aflamu intr'o stare materialminte deplorabila, ér spiritualminte neglesa, ca si carea nici sub ierarci'a serbésca nu se pomenesce a se fi aflatu.

Pe seannulu apostolescu par' cá siedea unu fanariotu, carele — pe langa tóte cá a juratu: „sê-mi sece man'a, déca voiu luá de la cineva vre-unu cruceriu!” mulgea si tundeá biét'a eparcia pana la bancrotare; pe candu demnulu urmatoriu a lui *Simonu* se desfetá pe divanelo otomane ca unu *Sardanapolu* si traia ca unu *Luculu*, firesce pentru cá *asié recere rangulu* unui prelatu *bisericescu*, déca vré sê inspire respectu strainiloru. Cugetam: „Óre ce ar díce s. apostoli déca din intemplare s'aru sculá din morti, si aru vedé cum chivernisesce acestu urmatoriu alu loru!?” De odata mi-se imparú ca si candu m'asiu aflá in raiu. Aici ce sê vedu, o multíme de umbre a barbatiloru romani mari, siedieudu la o mésa, pe carea se aflá s. evangelia si o cruce intre dóue lumine aprinse.

Indata me convinsei, cá aici se tieue óresi care va judecata. Me nitai mai in fundu, aici observai pe fanariotulu nostru tristu si posomoritu siedieudu pe o banca cu inscriptiunea „*delicuentu*.” Me infiorai, cadiu in genunchi, facui cáte-va matanie, si murmurai cáte-va rogatiuni pentru sufletulu *delicuentulu* ca sê-lu ierte Ddiu. Judecatorii incepura a luá nainte plansorile eparciei, in tóte se aflau spresiunile „*simonia*” „*stórcere de bani*” „*secretarisme*” etc. etc. Se cetira tóte pe rondu. Judecatorii devenira totu mai seriosi, pe candu *delicuentulu* cu totulu si-perduse presentia. Incepura acum judecatorii a-si dá parerile, unii lu-judecau la *par'a genii*, altii a-lu tra-

nite la Carmelite in Cracovi'a, éra altii ai dá 25 — de díle de postu cu 40,000 de mantanie etc. Candu éta unu prota ia cuventulu, si intr'o cuventare angerésca mi ti-lu spelà pe delicuentu de tóte petele, si sentinti'a se aduse, cá numai unele spirite familiare sê se indeparteze de pe langa fanariotulu nostru, despre cari se presupunea, cá dinsele ar fi cauza causeru la tóte relele.

Aici mi se intrerupse de nou visulu, cá-ci odata mi se parea cá sum preotu betranu intr'o era noua, dar fanariotulu par' cá si acum domnesce si inca totu cu acelea-si spirite familiare pe langa sine. Mulgerea si tunderea se continua ca si mai nainte.

Depesie telegrafice.

Alb'a-Iuli'a. Membrii casinei romane au tînutu o adunare grandiósa. Presiedintele, dlu Gusti (care a fostu absintu) a deschisu adunarea, *ca totu-de-una*, c'o vorbire stralucita. La ordinea dílei a fostu modificarea unoru paragrafi din statutele casinei, (cari numai angerii din ceriu le-au vediutu). Dupa modificarea facuta si primita cu maioritaea de voturi de: 000001 si $\frac{1}{2}$, adunarea se inchise la 16 óre dupa médiadi cu strigârile de: Sê traiésca presiedintelei! sê traiésca prosperarea casinei nóstre!

Oradea. O telegrama sosita de la parintele nostru din congresulu catolicu magiaru din Pest'a, a facutu sê tresalte tóte animile romane de aici. Sér'a iluminatiune pompósa in onórea acestui ape'atoriu alu autonomii bisericei nóstre. Luminele in feresti luceau precum va luci numele lui pe paginile istoriei nóstre bisericesci. Tricolorulu natiunalu fálfaiá in aeru d'arendulu, precum va fálfai memori'a lui in *cal-cáste* romaniloru. Entusiasmulu erá nemarginitu, ca si bucuri'a romaniloru in constitutiunea dualismulu. Dlu Lauranu vre sê sara din pielea sa, pentru bucuri'a castigului mare.

Tofalu. Impertinintia mare! Romanii scosi pe cale legala, direpta, si constitutionala, din locuintele loru de pan'acuma, cutéza a cersí mila pe drumulu tierii de la caletori. Li s'a si demandatu sê se care a casa numai decátu, cá-ci altfelu li se va arde si ceea ce li-a mai remasu. Sê traiésca legalitatea si dreptatea!

Nasendu. Parintele Moisílu conturbatu prin multe interpelári in caus'a baniloru adunati pentru monumentulu lui Marianu, in fine s'a desceptatu din somnulu seu si s'a — culcatu pe latrea cealalta.

Sigetulu-Marmatiei. Romanii de aice, carii amenintia guvernulu, cá — déca nu-i va ajutá in contra rusiloru — se voru face calvini, se mira grozavu, de ce guvernulu unguurescu nu li mai vine intru ajutoriu? Beata simplicitas!

Gura-hontiu. Unu romanu s'a uitatu multu la monumentulu lui Buteanu, apoi privindu la ceriu, si-a facutu palm'a pumnu. Investigatiunea criminala in contra dinsului s'a si inceputu.

Aprópe la 50 de caricature nóue si nepublicate sunt in „Calindariulu Gurei Satului pe anulu 1870“, — din care acuma se tiparesce ultim'a cóla.

Unu esemplariu consta 40 cr. Pe posta nu se tramitu mai pucine, decátu 5 esemplarie.

TANDA si MANDA.

T. Ce nou scii, frate Mando?

M. D'apoi parintele Lauranu ne-amenintia grozavu.

T. Cum?

M. Díce cá od'a ce-i adresaramu in numerulu trecutu ni se va ascrie spre demeritu — *in diu'a res-platirii*.

T. Auleo Dómne!

M. D'apoi ne-omu rogá de parintele Lauranu sê díca in fia-care diminétia câte unu tatalu-nostru si pentru noi.

T. Frate Mando!

M. Ce?

T. Sê te mai intrebun un'a.

M. Macaru si dóue.

T. Spune-mi ce deosebire este între o padure si între congresulu catolicu unguurescu din Pest'a?

M. Aceea, cá in padure cuculu canta numai primavér'a, — éra in congresulu catolicu magiaru din Pest'a *cuculu* a cantatu si acuma tómn'a.

„Sunt bolnavi!“

Dílele trecute se 'ntélnira doi ómeni cunoscuti pe strada. Unulu dintre ei díse cu bucuria:

— Mi-pare bine, cá te vedu sanetosu.

— Har dlui sum sanetosu.

— Am audítu, cá ai fostu bolnavu.

— Eu?

— Da! Inse, cum vedu te-ai vindecatu iute.

— Eu?

— Da.

— Te insieli, — eu n'am fostu bolnavu.

— Cum sê nu? Au n'ai fostu tu alesu la congresulu din Pest'a?

— Si-apoi?

— D'apoi alalta eri cetfi in jurnale, cá parintele episcopu Szilágyi, fiindu intrebatu in acelu congresu: de ce nu participa si romanii gr. c.? respunse, cá „sunt bolnavi!“

— D'apoi sfintí'a sa póte sê vorbésca de aceste, cá-ci este vladica, si i siede bine sê vorbésca totu adevéru.

Post'a Gurei Satului.

„Ochii ei“ déca aru fi vediutu poesi'a ce i-ai dedicatu, s'aru fi scaldatu in lacrime de — risu.

„Scii tu mandra?“ Ea nu scie sorman'a nimicu; dar sciu eu, si éta ti-o spunu si dtale, cá astfeli de poesii, nu sunt bune.

„Este óre 'n lume“ mai mare minciuna, decátu cá dta esti unu poetu bunu, precum cugeti a fi?

Despre ortografi'a noua.

Gur'a Satului. Déca voimú sê scimú unde sê duplicâmu consonantele, dupa ortografi'a cea noua a societâti academice, trebuie sê scimú latinesce. Haidati dara sê invetiâmu mai antâiu latinesce, ca sê potomu scrie — romanesce!

Nici câ-i pasa!

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoru: **Iosifu Vulcanu.**

Ca tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Pesti'a Pesciloru Nr. 9.